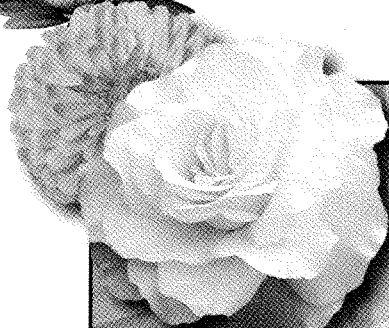

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

میقات

فصلنامه فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، تاریخی

ویژه نامه سال پیامبر اعظم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

میقات

صاحب امتیاز:

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت
مدیر مسئول: ..... سیدعلی قاضی عسکر
زیر نظر: ..... هیأت تحریریه

ویراستار: ..... علی ورسه‌ای
طراح: ..... کمال محمدی مجد (ملقن)
حروفچینی: ..... مرکز تحقیقات حج
لیتوگرافی و چاپ: ..... دارالحديث

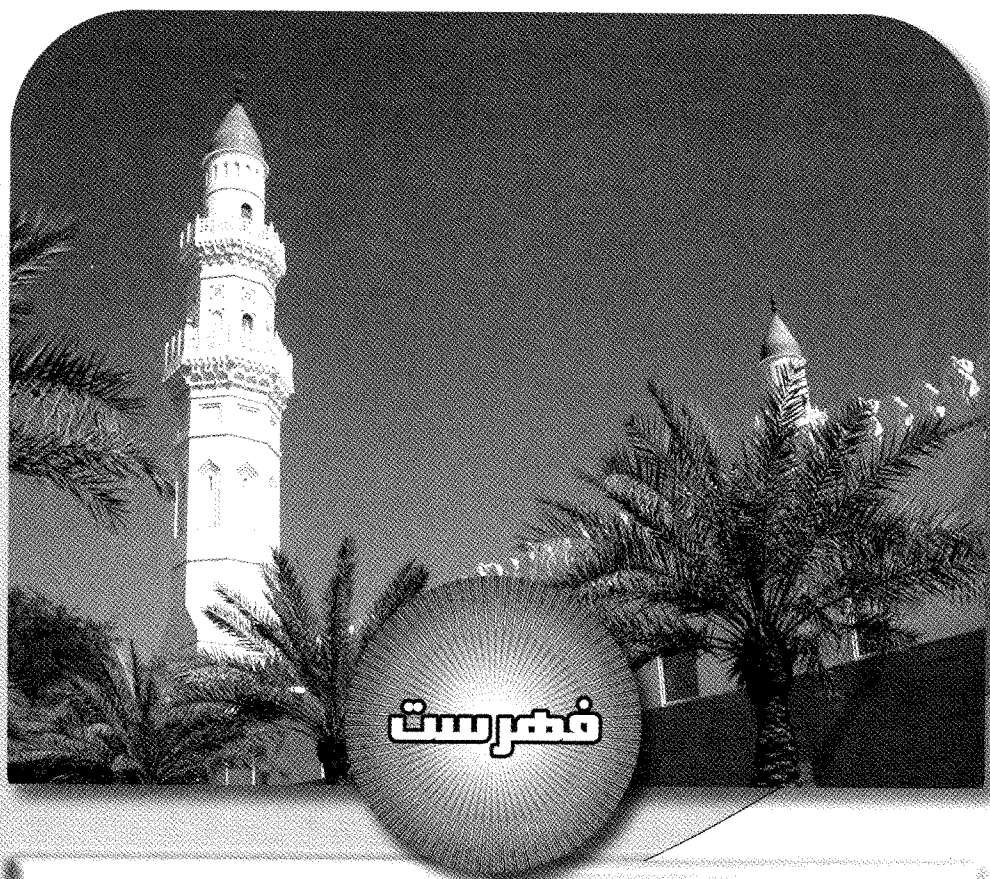
آدرس: تهران - خیابان آزادی - نبش خوش
سازمان حج و زیارت - طبقه دوم - معاونت
آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری

آدرس اینترنت: www.Hadj.ir

آدرس پست الکترونیک: Beseh@Hadj.ir

یادآوری:

- مسؤلیت آراء و نظرات به عهده نویسندگان آن است.
- میقات، در ویرایش مطالب آزاد است.
- مقالات رسیده، بازگردانده نخواهد شد.

فهرست

مدیر مسؤول	۵
جواد محدثی	۹
مجید معارف	۲۰
سید حسین شفیعی	۳۶
حسین اوسطی	۵۲
محمد مهدی کریمی نیا	۷۰
سید محمد باقر نجفی	۱۱۰
حمید رضا نوری	۱۲۳
انیس بن احمد اندونزیایی	
تلخیص: ابو جعفر اصفهانی	۱۳۳
علی گودرزی	۱۴۰
رسول جعفریان	۱۶۲
محمد علی قطب / ترجمه و تحقیق: مهدی سرحدی	۲۰۰

سر مقاله

حج در سیره پیامبر ﷺ	
حج برتر در سنت نبوی	
نمودهایی از توصیه‌های اخلاقی پیامبر اعظم ﷺ در حج	
پیامبر، خلق عظیم	
سیره و رفتار مسالمت‌آمیز پیامبر ﷺ با غیر مسلمانان	
واژه عقبه و موقعیت جغرافیایی آن	
استوانه وفود و هیأت‌های نمایندگی	
اندر نادرستی خبر «طَلَعَ الْبَدْرُ عَلَيْنَا»	
علل تسریع گسترش اسلام در یثرب	
نقدهای کشیش مسلمان شده پر تعالی بر نوشته	
یک کشیش ضد اسلام در اواخر دوره صفوی	
توطئه ربودن پیکر مطهر پیامبر اعظم ﷺ	

سر مقاله

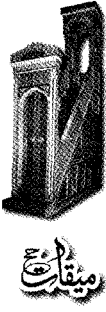

افراد بشر، همگی مدیون پیامبران الهی‌اند و اگر تعالیم و فرهنگ دینی و اخلاقی نمی‌بود، انسان‌ها همچون چهارپایان و بلکه بدتر از آن‌ها زندگی می‌کردند:

﴿أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ﴾^۱

در جهان امروز هر کشور و ملتی که با دین و فرهنگ اخلاقی پیامبران آشنا بوده و بر اساس آموزه‌های دینی و الهی عمل می‌کنند، کمتر گرفتار مفاسد و مشکلات اخلاقی‌اند و آنان که از این مکتب دورند، سبعیت، بی‌رحمی و تجاوز به حقوق مردم و ظلم و ستم در میان آن‌ها بیشتر است. در میان پیامبران و رسولان، پیامبر اسلام، حضرت محمد بن عبدالله ﷺ از همه برتر و دارای امتیاز بیشتر است و می‌توان گفت که آن حضرت، جامع همه ویژگی‌های انبیای الهی است. مهمترین هدفی که پیامبر دنبال می‌کرد، آگاه ساختن و مهذب نمودن مردم برای رسیدن به جامعه مطلوب و به تعبیر قرآن «حیات طیبه» بود.

قرآن کریم در این باره می‌گوید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَ لِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾.^۲ حیات طیبه، زندگی سراسر آمیخته با معنویت و به دور از رذایل و ناهنجاری‌های اخلاقی و اجتماعی است. برای تحقق این هدف، انبیا با بهره‌گیری از آموزه‌های وحی، مردم غوطه‌ور در

فرهنگ و اندیشه‌های جاهلی را متحول ساخته، اخلاق و آداب اسلامی را به آنان آموزش می‌دادند و سپس به ایشان علم و حکمت می‌آموختند؛ «هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ»^۳ و از سوی دیگر زنجیرهای اسارت و بندگی را از دست و پای مردم برمی‌داشتند. «وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ»^۴.

آنگاه پاکی‌ها و پاکیزگی‌ها و بدی‌ها و پلیدی‌ها را برای مردم تبیین نموده، از آنان می‌خواستند با بهره‌گیری از پاکی‌ها و اجتناب از پلیدی‌ها، راه را برای رشد و کمال خویش فراهم کنند؛ «وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ»^۵ و در همین راستا چگونگی اقامه عدل و قسط را به مردم تعلیم دادند تا جامعه‌ای به دور از ظلم و ستم برپا کنند و همگان با هم زندگی مسالمت آمیز داشته باشند. «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»^۶ از مردم می‌خواستند تا دروغ نگویند، آبروی همدیگر را نبرند، اموال یکدیگر را به ناحق نخورند، به حقوق همدیگر تجاوز نکنند، با هم مهربان باشند، کوچکترها بزرگترها را محترم بشمارند، بزرگترها به کوچکترها ترحم کنند، زنان و مردان همدیگر را شریک زندگی و مکمل هم بدانند و با نیایش و نماز و عبادت، خود را به فیض‌بخشی هستی نزدیک کنند و...

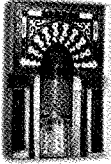
این‌ها گوشه‌ای از روش‌ها و برنامه‌های پیامبران به ویژه پیامبر گرامی اسلام ﷺ برای ایجاد یک جامعه شایسته و توحیدی است.

از سوی دیگر پیامبر ﷺ از نظر شخصی و اخلاقی نیز دارای جاذبه‌های فراوانی است. او نسبت به همگان مهربان و دلسوز است؛ «فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ»^۷.

دارای بهترین اخلاق است؛ «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ»^۸.

در هدایت و ایمان آوردن مردم، حریص و نسبت به مؤمنان رحیم و مهربان است؛ «عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ»^۹.

قرآن از همه پیروان اسلام؛ آنان که طالب کمال و تشنه حق و فضیلت‌اند

میقات

خواسته است تا پیروی از این برترین موجود آفرینش و فرستادهٔ امین الهی، زمینه را برای دستیابی به خیر دنیا و آخرت فراهم سازند: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ»^۱.

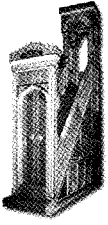
لیکن باید به این حقیقت اعرف کرد که متأسفانه جوامع اسلامی با دارا بودن چنین ذخایر عظیم و ارزشمندی، به دلیل دوری عملی و اخلاقی از اسلام و رهبران آن، نتوانسته‌اند به حیات طیبه دست یابند و خود، در این انتخاب بد مقصرند.

رهبر فرزانه و بیدار انقلاب اسلامی، حضرت آیه‌الله خامنه‌ای -مدظله العالی- با نام‌گذاری سال ۱۳۸۵ ه. ش. به سال «پیامبر اعظم ﷺ» فرصتی را برای همگان فراهم آوردند تا بار دیگر مردم عزیز و بزرگوار ایران اسلامی و دیگر ملت‌های پیرو این دین حنیف با این ذخیرهٔ بزرگ آشنا و با عمل به این آموزه‌های بی‌بدیل و حیات‌آفرین در تحقق جامعهٔ نمونهٔ اسلامی و حیات طیبه گام‌هایی مؤثر بردارند.

فصلنامهٔ میقات حج، برای ارج‌گذاری به این اقدام مبارک، مطالب این شماره را به موضوع «پیامبر اعظم ﷺ» اختصاص داد تا گامی هر چند کوچک در این تلاش بزرگ بردارد.

از عالمان و اندیشمندانی که با نوشتن مقاله ما را یاری دادند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنیم و امیدواریم با همکاری دیگر فرهیختگان، بتوانیم تا پایان سال شمارهٔ دیگری از فصلنامهٔ را نیز به این موضوع مهم و پرجاذبه اختصاص دهیم.

مدیر مسئول

پی نوشتها

میںقات

۱. اعراف: ۱۷۹
۲. الانفال: ۲۴
۳. جمعہ: ۲
۴. اعراف: ۱۵۷
۵. اعراف: ۱۵۷
۶. حدید: ۲۵
۷. آل عمران: ۱۵۹
۸. قلم: ۴
۹. انفال: ۱۲۸
۱۰. الاحزاب: ۲۱